

IV Niedziela Wielkiego Postu

1. Dzisiaj przeżywamy IV Niedzielę Wielkiego Postu. Zapraszamy na Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym o 15.00.
2. W poniedziałek o 18.00 spotkanie adeptów do bierzmowania z III a we wtorek z I klas gimnazjalnych. W środę Msza św. z Drogą Krzyżową dla dzieci o 17.00.
3. W czwartek przypada **Uroczystość św. Józefa – Oblubieńca NMP**. W tym dniu pragniemy przeżyć **Czuwanie Rodzin**. Rozpocznemy Mszą św. o 17.00. Następnie Adoracja Najświętszego Sakramentu. O 19.00 procesja różańcowa ze świecami do kapliczki św. Józefa i Apel Jasnogórski. Serdecznie zapraszamy, ojców, młodzieńców i pozostałych Parafian. Chcemy ofiarować w int. ojców naszych rodzin, żyjących i zmarłych.
4. W piątek Droga Krzyżowa z zaleckami po porannej Mszy św. Wieczorem o 18.00 odprawimy **Drogę Krzyżową ulicami naszej Parafii**, początek w kościele parafialnym. **Wszystkich Parafian serdecznie zapraszamy**, szczególnie młodzież ze szkół średnich, gimnazjalistów z klas I, II i III. Będziemy modlić się żarliwie o pokój na świecie. By Dobry Bóg oddalił od nas widmo wojny.
5. W sobotę na Mszę św. o 7.00 zapraszamy wszystkich członków Wspólnoty Szkaplerznej i innych Wspólnot

parafialnych. Po Mszy św. osoby chętne mogą przyjąć medalik – szkaplerz Maryi i wstąpić do tej Wspólnoty. O 9.00 spotkanie lektorów, ministrantów i kandydatów. O **10.00 spotkanie Marianek.**

6. W przyszłą niedzielę kolekta będzie na budowę obiektów diecezjalnych i konserwację zabytków kościelnych. Za tydzień i w Niedzielę Palmową będziemy mogli złożyć ofiary na kwiaty do Bożego Grobu.
7. Zap. przedślubna II: Michał Marczak z Czarnowas i Justyna Liebner ze Szczedrzyka.
8. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę na pokrycie kosztów odnowy prezbiterium, za złożone przed kościołem ofiary na paczki świąteczne dla osób chorych i w podeszłym wieku oraz za posprzątanie kościoła. W sobotę o 8:00 do sprzątania prosimy Parafian z ul. Dworcowej.
9. Wieczorny różaniec: Pon. ? św. Kamila /E. Zdziej/, Wt. ? św. Antoniego /H. Firlus/, Śr. ? bł. Marii Merkert /M. Baron/, Czw. ? św. Jacka /D. Cebulla/.
10. Do wieczności odeszła śp. Teresa Cebula, l. 67. RIP.

Liturgia Święta w Parafii od 16.03.2015 do 22.03.2015 r.

Poniedziałek 16.03

7.00 Za ++ rodziców Ryszarda i Gertrudę Moczko, matkę Annę Piechota oraz o zdrowie i Boże błogosławieństwo w rodzinie.

17.00 Za + Franciszkę Mróz z ok. ur., ++ z pokr. i za dusze czyścicowe.

Wtorek 17.03

7.00 Do miłosierdzia Bożego za + ojca Jana Kałuża w r. śm., matkę Klarę, brata Alfreda i ++ z pokr. obu strom.

17.00 Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. w rodzinie Kalina i Skopek oraz za ++ rodziców i ++ z pokr. obu stron.

Środa 18.03

7.00 Za ++ rodziców Józefę i Stanisława Magdziarz i ++ z pokr. obu stron.

17.00 /szkolna/ Za + Czesława Gronostaj w 1 r. śm. **Droga Krzyżowa.**

Czwartek 19.03 – Św. Józefa Oblubieńca NMP

7.00 Za + Julię Gonsior, męża Ryszarda i za ++ pokr. Gonsior i Frenceł.

17.00 **I.** W int. Szafarzy Komunii Świętej, czcicieli św. Józefa, mężczyzn, młodzieńców, mężów i ojców naszej parafii.
II. Za ++ Józefa Szykowski, Józefa Krawiec, Józefa Wąsik i Józefa Bryś.

Piątek 20.03

7.00 **I.** Za + matkę Marię Stadnik w 10 r. śm., ojca Stanisława, teściów Danutę i Stanisława Kaczkowskich, szwagrów Rudolfa, Kazimierza, Janusza, Antoniego i za ++ z rodziny Stadników,

Dziurzyńskich i Kaczkowskich. **II.** Za ++ Pawła i Gertrudę Niedworok, rodziców z obu stron, ++ z pokr. i za dusze czyścicowe.

18:00 Droga Krzyżowa ulicami Czarnowąsów. Dekanałne Spotkanie Młodych.

Sobota 21.03

7.00 **I.** W int. Wspólnoty Szkaplerznej i Wspólnot naszej Parafii. **II.** Za + ojca Jerzego Jendryca z ok. ur., matkę Klarę, teściów Józefa i Agnieszkę Bella i za dusze czyścicowe.

18.00 /niedz./ Za + męża i ojca Bogdana Sędzikowskiego w 4 r. śm.

V Niedziela Wielkiego Postu 22.03

7.00. Za + syna Ewalda, rodziców Alojzego i Marię Zowada, Piotra i Marię Dandyk, 2 siostry, 4 braci, 2 bratowe, 3 szwagrow, ++ z pokr. obu stron i za dusze czyścicowe.

8.15 /niem./ Do miłosierdzia Bożego za + matkę Monikę Golombek z ok. ur., poległego ojca Ludwika, brata Rudolfa, bratową Apolonię, teściów Klarę i Wiktora Fautsch, dziadków z obu stron oraz o zdrowie i Boże błog. w rodzinie.

9.00 /św. Anna/ Za + matkę Julię Bzdok w r. ur., poległego ojca, braci Lothara, Wenera i Ewalda, bratowe Eleonorę i Erykę za dusze czyścicowe oraz w int. rodziny.

9.30 Za + męża Wilfryda Janta w 1 r. śm., ++ rodziców z obu stron i brata Joachima.

11.00 Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla żony i matki Krystyny Baron z ok. 50 rocznicy urodzin i o opiekę Bożą dla całej rodziny.

15.00 Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym.

16.00 Za + Ruth Waindok, córkę Karinę, syna Krzysztofa, męża

Jerzego Kucner, ++ Bogdana, rodziców Waındok, Górnik i Kucner i za dusze czyścicowe.

Łaską jesteŃmy zbawieni

Kto nie rozumie tajemnicy naszego ułaskawienia, jakie dokonało się przez Pana Jezusa, przez Jego mękę krzyża, nie pojmuje czym jest chrześcijaństwo. Chrześcijaństwo to łaska, całkowicie darmowa, czysta, jaką na krzyżu wysłużył nam Chrystus. Oczywiście, do końca świata będziemy mieli do czynienia z różnego typu naprawiaczami rzeczywistości, którzy będą usiłowali na własny sposób *usprawniać* Ewangelię, dopasowując ją do wymogów obecnych czasów. Głupcy! Myślicie, że Pan Jezus, wtedy, nie miał takich możliwości. Powiem: miał większe! Ale z nich nie skorzystał, nie dał się ustawić oczekiwaniom faryzeuszy, dał się przybić do drzewa krzyża. Nie jesteŃmy zbawieni wolą tzw. większości, której jedynym atrybutem była zakulisowa jednomyślność. Jezus Chrystus został ukrzyżowany i zabity wolą większości. A ułaskawieni jesteŃmy wolą Jednego, Jedynego Pana Jezusa, który za nas i za nasze grzechy pozwolił przybić się do krzyża. Nie wszyscy to pojmują, wielu nie pojmie tego nigdy, do końca świata, i do końca swoich dni. To jest dramat ich życia, bo: *Zaślepił ich oczy i twardym uczynił ich serce, żeby nie widzieli oczami oraz nie poznali sercem i nie nawrócili się, ażeby ich uzdrowił.* Wszyscy bowiem *zgrzeszyli i pozbawieni są chwały Bożej, a dostępują usprawiedliwienia darmo, z Jego łaski, przez odkupienie, które jest w Chrystusie Jezusie.*

[prob.]

Przykazanie szóste i dziewiąte

Te dwa kolejne przykazania, brane łącznie, opierają się na zapomnianym fundamencie, jakim jest wrodzone u człowieka poczucie wstydu. U podstaw tych przykazań leży bowiem wstyd, o którym wiele mówił św. Jan Paweł

II. Wstyd pilnuje, aby odnoszono się do mnie w taki sposób, na jaki zasługuję. A ponieważ jestem osobą, nie wolno mnie traktować jak rzeczy. I tego pilnuje wstyd ? aby nie traktowano mnie jak przedmiotu, którym dziś dysponuję, lecz za pół roku ?wymienię Cię na inny model? – jak nuci infantylny tekst polskiej śpiewaczki. Nasz Papież podkreśla, że *człowiek ? również poprzez zasłonę wstydu ? będzie stale odkrywał siebie jako stróża tajemnicy Bożego daru, broniąc się, przed jakimkolwiek zepchnięciem na pozycję ?bycia tylko przedmiotem?.* A zatem wstyd nas chroni, wstyd sygnalizuje, że jest niebezpiecznie, że możemy zostać wykorzystani. Wstyd nie pozwala na to, aby inna osoba, źle mnie potraktowała. Wstyd buntuje się przeciwko temu, aby mnie potraktowano niezgodnie z tym, kim jestem. Wstyd osłania mnie przed wykorzystaniem i poniżeniem. Idąc dalej, można stwierdzić, że wstyd domaga się, aby uznano moją prawdziwą godność. W tym sensie wstyd walczy o moją godność. A dziś tak wiele poniżania siebie samego. Niebawem przyjdzie wiosna. Jak na dłoni będzie widać, kto szanuje swoją godność, poprzez ubiór, a kto odziera się z tej godności. Dziewczyny, kobiety powinny wiedzieć, iż skromny spartański ubiór, nie pomaga dojrzewać chłopcom w ich patrzeniu na kobiety. Wtedy rozum gaśnie, a zmysły szaleją.

Dlatego rodzice czy zwracacie uwagę na ubiór swojego dziecka, zwłaszcza dorastających dziewczyn? Potrzeba także czujności, u każdego człowieka, niezależnie od wieku, aby nie rozbujać swej seksualności, jak na wygodnym hamaku. Ponieważ wtedy, często rozsądek zasypia, a zmysłowość gra pierwsze skrzypce. To tak, jak po wakacyjnym wyjeździe, dwoje młodych, przychodzi do ks. Pawlukiewicza i mówi: ?no wie ksiądz, były długie spacer, kolacja, no i straciliśmy rozum, no i proszę księdza, my w sprawie chrztu dziecka?. Jan Paweł II pisze, że ciało wyraża osobę. Oznacza to, że do wnętrza drugiej osoby mamy dostęp poprzez jej ciało. A to zakłada najpierw szacunek dla swego ciała oraz pracę nad sobą. Nad swoją duszą i ciałem. O. Maksymilian podczas Apelu wspomniał, co to znaczy ?błogosławieni czystego serca?. To znaczy umieć, tak popatrzeć na kobietę, mężczyznę, jakbym patrzył oczami samego Jezusa. Tak, iż druga osoba będzie przekonana, że jej nie skrzywdzę, nie poniżę, a chcę jej prawdziwego i trwałego szczęścia. Stąd przykazania VI i IX, nie są ograniczaniem naszej wolności, lecz są pełną ochroną i tarczą dla rozwoju samego siebie jak i tych, których kochamy. I każde pożądlive naruszenie w tej materii, przez myśli, słowa i uczynki, kwalifikuje się do oczyszczenia ich, łaską Pana Jezusa w sakramencie Pokuty i Pojednania.

Ks. Mariusz

**Od 9 marca do 15 marca 2015
r.**

Modlimy się o ducha chrześcijańskiego w naszych rodzinach.

III Niedziela Wielkiego Postu

1. Dzisiaj przeżywamy III Niedzielę Wielkiego Postu. Zapraszamy na Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym o 15.00.
2. W poniedziałek o 18.00 spotkanie adeptów do bierzmowania z II klas gimnazjalnych. **W środę Msza św. z Drogą Krzyżową dla dzieci o 17.00.**
3. W sobotę po Mszy św. porannej spotkanie Tercjarzy św. Franciszka. O 9.00 spotkanie lektorów, ministrantów i kandydatów. O 9.45 wyjazd do Strzelec Opolskich ministrantów i lektorów, którzy będą reprezentować nasz Dekanat w półfinałach diecezjalnych w piłce nożnej.
4. W przyszłą niedzielę szafarze zainoszą Komunię Świętą chorym od 9.30. Kolekta za tydzień będzie przeznaczona na pokrycie kosztów odnowy prezbiterium.
5. Zapowiedź przedślubna I. Michał Marczak z Czarnowas i Justyna Liebner ze Szczedrzyka.
6. **Informujemy, że nastąpiła zmiana terminu bierzmowania kandydatów z III klas gimnazjalnych na dzień 27 kwietnia /poniedziałek/ w Dobrzeniu Wielkim o 18.30.**
7. W piątek po Mszy św. porannej i wieczornej Droga Krzyżowa z zaleckami. Msza św. wieczorna dla młodzieży oraz kandydatów do bierzmowania z klas II i III. Po

nabożeństwie spotkanie YouCat i próba chóru.

8. Dziękujemy za dzisiejszą kolektę i za złożone przed kościołem ofiary na cele misyjne ?Ad Gentes? oraz za posprzątanie kościoła. W sobotę o 8.00 do sprzątnięcia prosimy Parafian z ul. Basztowej.
9. Wieczorny różaniec: Pon. Ducha Świętego /E. Piontek/, Wt. Zwiastowania NMP /M. Niekrawiec/, Śr. MB Pocieszenia /G. Kinder/, Czw. MB Królowej Aniołów /U. Czok/ i Niepokalanego Poczęcia NMP /O. Hanusik/, Pt. Narodzenia NMP /E. Świerc/.
10. W czwartek spotkanie **Zespołu Caritas** na plebanii. W przyszłą niedzielę przed kościołem zbiórka na paczki świąteczne dla naszych chorych parafian.

Liturgia Święta w Parafii od 09.03.2015 do 15.03.2015 r.

Poniedziałek 09.03

7.00 Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Elżbiety Kinder, syna Andrzeja i wnuczki Natalii z ok. urodzin; w int. całej rodziny.

17.00 Za ++ rodziców Józefa i Cecylię Kaluza, ojca Antoniego, ++ z pokr. oraz w int. całej rodziny.

Wtorek 10.03

7.00 Za ++ rodziców Adolfa, Ernę i Paulinę Mros, rodzeństwo i ++ z pokr. obu stron.

17.00 Za ++ rodziców Franciszkę i Jana Klemens, Marię i Andrzeja Weber, braci Jerzego i Józefa, siostrę Gertrudę i za dusze w czyśćcu cierpiące

Środa 11.03

7.00 Za ++ rodziców Józefa i Marię Greń, teściów Michała i Felicję Bulik, brata, siostrę, szwagrów, ++ z pokr. obu stron oraz w int. całej rodziny.

17.00 /szkolna/ Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla męża i córki Aleksandry Zimy i szczęśliwe rozwiązanie dla żony Edyty, o opiekę Bożą dla dziadków z obu stron i całej rodziny. **Droga Krzyżowa.**

Czwartek 12.03

7.00 Za + żonę Helenę Zborowską w 1 r. śm.

17.00 Za + Zdzisława Golba w r. śm., rodziców z obu stron i za ++ rodziny.

Piątek 13.03

7.00 Za ++ rodziców Wróbel, Baron i Hyla, ich dzieci i za ++ z pokr. **Droga Krzyżowa.**

18.00 /młodz./ Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i dary Ducha Świętego dla syna Dominika Kubicz z ok. 17 r. urodzin, w int. całej rodziny. **Droga Krzyżowa.**

Sobota 14.03

7.00 Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i dary Ducha Świętego dla córki Wiktorii Rusek z ok. 12 r. urodzin, w int. całej rodziny.

18.00 /niedz./ Z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla syna Alfreda Kowol w dniu 50 r. urodzin oraz o opiekę Bożą w rodzinie.

IV Niedziela Wielkiego Postu 15.03

7.00. Za wstaw. Matki Najśw. z podz. za łaski, o zdrowie i Boże błog. dla Moniki i Jana Labisz z ok. urodzin oraz o opiekę Bożą w rodzinie.

8.15 /niem./ Za ++ rodziców Annę i Józefa Niedworok, Jadwigę i Szymona Reginek, męża Józefa, ++ z pokr. oraz o zdrowie i Boże błogosławieństwo w rodzinie.

9.00 /św. Anna/ Za + Leonarda Gonsior w r. śm., rodziców, teściów, ++ z pokr. obu stron i za dusze w czyścicu cierpiące.

9.30 Za ++ rodziców Pawła i Franciszkę Bartyła, brata Pawła, teścia Alojzego Gonsior, ++ z rodziny Bartyła, Czirnia, Gonsior, Warzecha i za dusze w czyścicu cierpiące.

11.00 Za ++ dziadków Cecylię i Karola Kaluza, rodziców Małgorzatę i Huberta Kaluza, + Paulinę Pałt, za dusze czyścicowe oraz o zdrowie i Boże błogosławieństwo w rodzinie.

15.00 Gorzkie Żale z kazaniem pasyjnym.

16.00 Do Miłosierdzia Bożego za + Ferdynanda Jaszczyk, brata Edwarda, szwagra Henryka, ++ Zygmunta Knapik i Zenona Pielesiek, ++ z pokr. obu stron, w int. rodziny.

Przykazanie piąte – nie

zabijaj

Przed wejściem do domu Antoniego Piechniczka znajduje się figura Chrystusa fraszobliwego a pod nią napis: *Życie jest grą, świat boiskiem a Chrystus Sędzią.* Ważne, aby życia swego nie przegrać na wieczność. Stąd wielu traktuje ten dar bardzo odpowiedzialnie, niczym rasowy piłkarz, który nie chce zawieść tych, którzy w zespole liczą na niego.

My, jako ludzie wiary dziękujemy codziennie za ten dar, który i tak na ziemi się kiedyś skończy i wtedy Chrystus Miłosierny Sędzia rozliczy nas z każdej minuty. I dobrze, że wraz z darem życia otrzymaliśmy swoiste reguły, których trzeba przestrzegać, jak na boisku. Bo biada temu, kto chce być mądrzejszym od Sędziego żywych i umarłych? Boga, który rzekł: *Nie zabijaj.* Czyli otaczaj szacunkiem swoje życie, które Ja Bóg ci dałem, bo ono ma się stać Twoją drogą na życie wieczne. Modlimy się: *Za dzień dzisiejszy, za dary z Twej ręki, niosę Ci z głębi serca dzięki, a jeśli w czym obraził Cię Boże, to na kolanach przebłagać Cię muszę.* Jesteśmy też ciałem i duszą na Eucharystii, która jest największym Dziękczynieniem za życie wieczne i jednocześnie pomocą w życiu doczesnym. Ale obserwując młodych o. J. Badeni mówi, że przyzwyczailiśmy się dziś, aby żartować sobie z życia. Igramy z życiem przy różnych okazjach: nadmierna prędkość, używki, pracoholizm, leniuchowanie bez końca. A to dlatego ponieważ bagatelizujemy śmierć, ból i cierpienie. Ukrywamy śmierć. Ludzie nie umierają już w domu, wśród bliskich a samotnie za parawanem, w szpitalach. Przyzwyczailiśmy się do śmierci, ogłaszanej w telewizji, bądź sami odkładamy tę myśl, jak futro do szafy, bo na to jeszcze przyjdzie czas. Z kolei dzieci i młodzież chwala się, którą planszę w grze komputerowej już zdobyli. Oczywiście

przez wyeliminowanie przeciwnika, czyli zabicie ludzi i agresywnych potworów. I dzieje się to z pełną aprobatą wrażliwych rodziców. Czyż na tym ma polegać późniejszemu życiu, gdy odejdzie dziecko od komputera? Wyeliminować bliźniego? pyta autor? Na szczęście są rodzice, którzy zwyczajnie zabronili dzieciom na korzystanie z tak głupich i nie życiowych gier, w których zabija się innych chcąc zyskać coś więcej. Spotkali się najpierw z buntem i protestem dziecka, bo co powiedzą koledzy? Że ciemniak, zacofany itd. Ojciec Badenii mówił: *Jeśli nie wybiera się życia, to wybiera się cywilizację śmierci, od najprostszych aktów złości i agresji, po jawną nienawiść i śmierć. Dlatego pamiętać trzeba, że kult śmierci to kult diabła. Ojcem śmierci jest szatan, a kto zajmuje się za dużo śmiercią, idzie po jego linii. Ten zaś kto wybiera życie, idzie po linii Chrystusa.* Katolik wybierając Boga powinien wiedzieć, jakie są podstawowe grzechy względem V przykazania. Katechizm wyróżnia: zabójstwo człowieka, samobójstwo, aborcję – zabójstwo dziecka w łonie matki, eutanazję, zapłodnienie in vitro, szkodzenie sobie na zdrowiu przez palenie papierosów, picie alkoholu, zażywanie narkotyków (to tzw. samobójstwo rozłożone w czasie), dręczenie zwierząt i niszczenie przyrody, lekceważenie przepisów drogowych. *Nie zabijaj – to zakaz stanowczy i absolutny? uczy Papież, to prawo każdego człowieka do życia: od chwili poczęcia aż do naturalnej śmierci.* Jednocześnie przykazanie to jest troską, aby nie zabić kogoś słowem. Ponieważ nawet dorosły wspominając klapsa, jest wstanie o nim szybko zapomnieć i wybaczyć. Ale skutki, usłyszanego krzywdzącego słowa, często odkładają się u nas na długie lata. Takie słowo może zabić w człowieku życie. Toteż Pan Bóg obwieszcza: *Uderzenie różgi wywołuje sińce, ale uderzenie języka łamie kości. Wielu padło od ostrza miecza, ale nie tylu, co od języka! Straszna jest śmierć, którą język nienawiści sprowadza. Słowom twoim spraw wagę i ciężarki, a ustom drzwi i zasuwę! (Syr 28)* byś słowem dawał życie. Tak jak Pan Bóg, który, gdy tylko wyrzekł słowo, zawsze dawał życie. Kiedy stwarzał świat, człowieka, gdy uzdrawiał i kiedy pocieszał. Bo Bóg jest Panem Życia, nie śmierci.

Wiedział, co w człowieku się kryje

Rzeczywistość w której żyjemy skłania do wniosku, że najlepszym dowodem na istnienie nieba jest... piekło na ziemi. Cały czas nam wmawiają, że idziemy ku lepszej przyszłości, że będzie lepiej (zwłaszcza przed kolejnymi wyborami), że będzie łatwiej, że będzie bezpieczniej, spokojniej. A tu, codziennie, czujemy się jakby mniej pewnie; na obrazy historyczne opowiadające o wojnach, o milionach zabitych, niewinnych ludzi, wywożonych ze swoich domów, torturowanych, mordowanych, nakładają się obrazy współczesne, pokazujące dokładnie to samo. Stare metody jeszcze bardziej udoskonalane, choć tak niewiele trzeba, żeby zabić człowieka, żeby go zgładzić. Co pięć minut za wiarę w Pana Jezusa umiera chrześcijanin, w każdej minucie gdzieś umiera człowiek, bardzo daleko, bliżej, i bardzo blisko. Obraz przerażający ale prawdziwy. Nie jesteś pewien, jaki zamiar ma wobec ciebie twój sąsiad, czy nie siedzi nad kolejnym donosem, czy nie męczy się nad podstępem względem ciebie i twoich dzieci. To nie jest obraz pesymistyczny, to jest obraz bardzo realistyczny. Dlatego Pan Bóg dał ludziom przykazania, bo wiedział, co w człowieku się kryje. Sam został zabity i przybity do krzyża, z tych samych powodów, co każdy inny niewinny człowiek. By pokazać, że dopiero tam, w niebie, będzie lepiej.

Od 2 marca do 8 marca 2015 r.

Modlimy się za naszą parafię, za duszpasterzy i wszystkich wiernych.